Integrarea conformității în arta lobby-ului corporativ din sectorul bancar. Reguli de conduită

Asist. univ. dr. Ioana-Andreea Dogeanu

Facultatea de Administrație Publică, SNSPA, București, România

ioana.dogeanu@administratiepublica.eu

Abstract

Într-o eră marcată de o supraveghere fără precedent, intersecția dintre lobby-ul corporativ și funcția de compliance a devenit un pilon critic al guvernanței, în special în sectorul bancar. Articolul „Integrarea conformității în arta lobby-ului corporativ din sectorul bancar. Reguli de conduită" explorează această convergență, argumentând că transparența și integritatea sunt fundamentale în procesul de influențare a politicilor financiare. Valorificând o experiență practică extinsă în managementul conformității bancare, coroborată cu o cercetare aprofundată asupra mecanismelor de lobby, lucrarea analizează modul în care instituțiile financiare navighează pe linia fină dintre advocacy strategic și riscurile legale sau reputaționale severe. Intersecția acestor două domenii este una actuală, fiind impulsionată de directivele globale tot mai stricte privind transparența financiară, cadrele anticorupție și așteptările tot mai mari ale societății privind etica bancară. Din punct de vedere metodologic, lucrarea se bazează pe o abordare calitativă mixtă, îmbinând analiza documentară a cadrelor de reglementare cu observația empirică derivată din practica directă, extrăgând concluzii aplicate privind gestionarea riscurilor. Cercetarea propune un cadru aplicat în care funcția de conformitate este integrată organic în strategiile din domeniul afacerilor publice. Astfel, departamentul de conformitate nu mai este perceput ca o barieră restrictivă, ci devine un catalizator pentru un dialog instituțional sustenabil și credibil cu decidenții și autoritățile de reglementare. Această lucrare oferă o perspectivă dual unică, îmbinând viziunea practicianului cu rigoarea cercetătorului. Prin bune practici și analize de risc, articolul demonstrează de ce stabilirea unor reguli de interacțiune clare între lobby-ul bancar și conformitate reprezintă o necesitate strategică absolută pentru instituțiile financiare moderne.

Cuvinte cheie: Transparență instituțională, guvernanță financiară, risc reputațional, promovarea intereselor, relații instituționale.

1. Introducere

O bancă modernă se află, în mod simultan, în centrul sistemului financiar în două ipostaze aparent contradictorii. Pe de o parte, în calitate de entitate raportoare, ea funcționează ca un „gardian" al integrității sistemului, având obligația legală de a împiedica pătrunderea în circuitul financiar a produselor infracțiunii - traficul de droguri, traficul de persoane sau finanțarea terorismului. Pe de altă parte, în calitate de actor privat major, banca urmărește în mod legitim să influențeze chiar reglementările pe care trebuie să le respecte, prin intermediul activității de lobby. Teza centrală a acestei lucrări este că aceste două activități

nu pot fi guvernate de standarde diferite: un singur set de principii de integritate, materializat într-un Cod de conduită unitar, trebuie să disciplineze atât funcția de conformitate, cât și reprezentarea intereselor.

Relevanța temei decurge din locul tot mai important pe care guvernanța corporativă îl ocupă în arhitectura instituțională contemporană. Literatura de specialitate subliniază că guvernanța corporativă a viitorului presupune transparență, responsabilitate și mecanisme solide de control intern [1], iar soluțiile sustenabile de guvernanță corporativă leagă performanța economică de responsabilitatea față de părțile interesate [2]. În aceeași direcție, integrarea raportării de mediu în situațiile financiare anuale ilustrează modul în care transparența informației corporative susține guvernanța și dezvoltarea durabilă a companiilor [3]. La nivelul sectorului public, buna guvernanță în sens larg se sprijină pe transparență, responsabilizare și pe încrederea publicului în instituții [4], iar digitalizarea administrației și a piețelor financiare a transformat guvernanța inteligentă într-un cadru în care deschiderea informației și integritatea proceselor decizionale devin condiții ale legitimității [5]. Pentru România, evaluările recente ale maturității guvernării digitale evidențiază tocmai miza etică a acestei tranziții [6]. Pentru o instituție bancară, aceste exigențe se traduc într-o cerință concretă: conformitatea trebuie ancorată ca o cultură organizațională, nu redusă la un exercițiu birocratic de bifare a unor cerințe [7].

Lobby-ul - sau reprezentarea intereselor - este o activitate legitimă și reglementată prin care actorii privați caută să influențeze deciziile publice. El se desfășoară la confluența intereselor publice, politice și ale cetățenilor, iar gestionarea acestei confluențe ridică probleme delicate de transparență și de echilibru între interese [8]. În spațiul european, și cu precădere în cel est-european, granița dintre reprezentarea legitimă a intereselor și practicile ilicite rămâne insuficient delimitată din punct de vedere normativ, ceea ce alimentează confuzia dintre lobby și corupție [9]. Or, tocmai transparența interacțiunii dintre actorii privați și decidenți este o condiție a încrederii în liderii politici și a unei democrații sănătoase [10]. Tocmai de aceea, regulile clare de conduită care guvernează interacțiunea dintre bancă și decidenți capătă o importanță strategică.

Miza practică a acestei integrări este considerabilă. Pe de o parte, eșecul controalelor de conformitate poate genera sancțiuni de ordinul miliardelor: în 2018, Société Générale a încheiat cu autoritățile americane un acord de aproximativ 1,34 miliarde de dolari. Pe de altă parte, aceeași instituție declară la nivelul Uniunii Europene cheltuieli de lobby de aproximativ 1,5 milioane de euro anual. Cele două cifre nu aparțin unor lumi separate, ci sunt cele două fețe ale aceleiași instituții, ținute laolaltă de același standard de integritate.

Din punct de vedere metodologic, lucrarea adoptă o abordare calitativă mixtă, care îmbină analiza documentară a cadrelor de reglementare aplicabile cu observația empirică derivată din practica directă în managementul conformității bancare, completată cu un studiu de caz

aprofundat asupra Grupului Société Générale. Restul lucrării este structurat astfel: secțiunea a doua clarifică aparatul conceptual (conformitate, spălarea banilor, finanțarea terorismului); secțiunea a treia descrie rolul ofițerului de conformitate și arhitectura de reglementare multistratificată; secțiunea a patra prezintă studiul de caz și acordul de sancțiuni din 2018; secțiunea a cincea analizează modelele de lobby corporativ și pe cel adoptat de Société Générale; secțiunea a șasea propune regulile de conduită care integrează cele două funcții; ultima secțiune sintetizează concluziile.

2. Cadrul conceptual: conformitate, spălarea banilor și finanțarea terorismului

2.1. Definiții operaționale

Conformitatea (compliance) desemnează acțiunea în acord cu legile, reglementările, normele interne și standardele etice aplicabile, având drept finalitate protejarea încrederii, a reputației și a dreptului instituției de a opera. În domeniul bancar, conformitatea se concretizează în două direcții esențiale. Combaterea spălării banilor (Anti-Money Laundering, AML) reunește legile, controalele și procedurile menite să împiedice deghizarea fondurilor ilicite drept venituri legitime. Combaterea finanțării terorismului (Combating the Financing of Terrorism, CFT) vizează detectarea și blocarea fondurilor - chiar și a celor cu proveniență legală - destinate finanțării actelor de terorism.

În centrul dispozitivului preventiv se află cunoașterea clientelei (Know Your Customer, KYC) și diligența necesară privind clientela (Customer Due Diligence, CDD): verificarea identității, a beneficiarului real și a scopului relației de afaceri. Pentru clienții cu risc ridicat și pentru persoanele expuse politic se aplică o diligență sporită (Enhanced Due Diligence). Aceste instrumente nu sunt simple formalități administrative, ci constituie prima linie de apărare a sistemului financiar împotriva produselor infracțiunii.

2.2. Mecanismul spălării banilor și infracțiunile premisă

Spălarea banilor reprezintă procesarea produselor infracțiunii astfel încât originea lor ilegală să fie disimulată. În forma sa clasică, procesul se desfășoară în trei etape succesive, prezentate sintetic în Tabelul 1: plasarea, prin care numerarul ilicit pătrunde în sistem; stratificarea, prin care fondurile sunt trecute prin straturi succesive de tranzacții pentru a rupe pista de audit; și integrarea, prin care banii „curățați" revin la infractor sub forma unei averi aparent legitime.

Tabel 1. Cele trei etape clasice ale spălării banilor

Etapă	Descriere	Manifestări tipice
1. Plasare	Numerarul ilicit pătrunde pentru prima dată în sistemul financiar.	Depuneri de numerar, afaceri intensive în cash, achiziții de instrumente financiare.
2. Stratificare	Fondurile sunt mutate prin straturi de tranzacții pentru a întrerupe trasabilitatea.	Transferuri succesive, societăți-paravan, fluxuri transfrontaliere.
3. Integrare	Banii reintră în economie ca avere aparent legitimă.	Active, afaceri și investiții deținute de infractor.

Sursa: prelucrare proprie după standardele FATF [11].

Spălarea banilor este, prin natura ei, o activitate aflată în aval de o infracțiune premisă. Efortul AML/CFT există, în ultimă instanță, pentru a tăia accesul la fondurile generate de traficul de droguri, de traficul și exploatarea persoanelor, de finanțarea terorismului, precum și de corupție, fraudă și evaziune fiscală. Tocmai din acest motiv, funcția de conformitate trebuie înțeleasă ca un gardian al interesului public, iar nu ca o procedură formală: în spatele fiecărui euro spălat se află o infracțiune reală, cu victime reale [11].

3. Ofițerul de conformitate și arhitectura de reglementare

3.1. Ofițerul de conformitate și cele trei linii de apărare

Persoana centrală a dispozitivului este ofițerul de conformitate, cunoscut în materie de combatere a spălării banilor și sub denumirea de Money Laundering Reporting Officer (MLRO). Acesta trebuie să fie independent și să raporteze direct conducerii superioare. Atribuțiile sale includ proiectarea și administrarea programului AML/CFT bazat pe risc și a evaluării de risc aferente; realizarea procedurilor KYC/CDD și a diligenței sporite pentru clienții cu risc ridicat și pentru persoanele expuse politic; monitorizarea continuă a tranzacțiilor și filtrarea în raport cu listele de sancțiuni; transmiterea rapoartelor privind tranzacțiile suspecte (Suspicious Transaction Reports) către unitatea de informații financiare; precum și instruirea personalului, consilierea liniilor de afaceri și escaladarea cazurilor către conducere. Abordarea bazată pe risc, centrală pentru această funcție, se înscrie în preocupările mai largi privind managementul riscului în instituțiile financiare [12].

Acest rol se integrează într-un model consacrat de guvernanță a riscului, cunoscut drept modelul celor trei linii de apărare: prima linie este reprezentată de liniile de afaceri, care dețin și gestionează propriul risc; a doua linie este constituită din funcțiile de conformitate și de administrare a riscului, care supraveghează; a treia linie este auditul intern, care oferă

asigurare independentă. Digitalizarea a transformat, de altfel, însăși practica auditului, prin recurgerea tot mai frecventă la programe de audit electronic, ce sporesc acoperirea și fiabilitatea controlului [13]. Eficacitatea acestui model depinde însă de o cultură organizațională care internalizează responsabilitatea, dincolo de simpla existență a procedurilor [7].

3.2. O arhitectură de reglementare multistratificată

Activitatea bancară de conformitate se desfășoară sub incidența mai multor straturi normative care se suprapun. La nivel global, cele 40 de Recomandări ale Grupului de Acțiune Financiară (FATF) stabilesc standardul de referință în materie de AML/CFT [11], completate de principiile Grupului Wolfsberg privind combaterea spălării banilor și de standardele bancare de la Basel [14]. Aceste instrumente nu au, în sine, forță juridică obligatorie, dar sunt transpuse în dreptul regional și național și constituie reperul de bune practici al industriei.

La nivelul Uniunii Europene, pachetul AML din 2024 reconfigurează profund cadrul: un Regulament AML unic, însoțit de cea de-a șasea directivă (AMLD6) și de o nouă autoritate europeană de combatere a spălării banilor - AMLA, cu sediul la Frankfurt, operațională din iulie 2025 - care poate aplica sancțiuni de până la 10% din cifra de afaceri [15]. La nivelul statului de origine al grupului analizat, Franța, supravegherea prudențială este asigurată de Banca Centrală Europeană și de Autoritatea de Control Prudențial și de Rezoluție (ACPR), în timp ce legea Sapin II reglementează combaterea corupției și transparența lobby-ului [16]. În fine, regimul american are un puternic caracter extrateritorial: sancțiunile administrate de Office of Foreign Assets Control (OFAC) și Bank Secrecy Act se pot aplica, practic, oricărei tranzacții denominate în dolari americani, oriunde în lume [17]. Această dimensiune extrateritorială explică expunerea unei bănci europene la riscul sancțiunilor americane, ilustrată de studiul de caz care urmează.

4. Studiu de caz: Grupul Société Générale

Société Générale este unul dintre principalele grupuri financiare europene și, totodată, un reprezentant de interese înregistrat la nivelul Uniunii Europene. Grupul are o prezență de peste 150 de ani în economia reală, aproximativ 131.000 de angajați, operațiuni în 66 de țări și circa 26 de milioane de clienți, persoane fizice și juridice. Această amploare îl plasează simultan în poziția de entitate raportoare supusă obligațiilor AML/CFT și în cea de actor capabil să își reprezinte interesele în fața autorităților din statele în care operează.

4.1. Politica de conformitate a grupului

Conformitatea este integrată în strategia grupului prin mai multe componente. Un Departament de Conformitate independent raportează direct conducerii generale și este

condus de un membru al comitetului executiv. Codul de conduită al grupului, tradus în 24 de limbi și aprobat de consiliul de administrație, stabilește standarde etice ce depășesc minimul legal [18]. Acestuia i se adaugă coduri specializate - un Cod anticorupție și de combatere a traficului de influență, un Cod de conduită fiscală și carte de bune practici - precum și un program global de cultură și conduită, dublat de o platformă securizată și confidențială de avertizare (whistleblowing). La nivel de industrie, grupul este membru al Grupului Wolfsberg și semnatar al Pactului Global al Națiunilor Unite, iar prudențial este supravegheat de Banca Centrală Europeană și de ACPR [18]. Ancorarea conformității la nivelul operațional, ca o cultură distinctă a organizației, corespunde recomandărilor din literatura de specialitate privind transformarea conformității dintr-o cerință abstractă într-o practică efectivă [7].

4.2. Când controalele eșuează: acordul de sancțiuni din 2018

Costul eșecului controalelor este ilustrat de acordul din 2018. Société Générale a plătit penalități de aproximativ 1,34 miliarde de dolari către cinci autorități federale și statale americane, pentru 1.077 de încălcări legate de tranzacții cu părți aflate sub sancțiuni - Cuba, Iran, Sudan, dar și Libia, Myanmar și Coreea de Nord - ceea ce a reprezentat al doilea cel mai mare acord de acest tip înregistrat vreodată în Statele Unite [19], [20]. În esență, pe parcursul unui deceniu (aproximativ 2003–2013), au fost procesate plăți în dolari pentru entități sancționate prin eliminarea informațiilor de identificare (practica de „stripping"). În 2020 a urmat un ordin suplimentar de 95 de milioane de dolari (circa 82 de milioane de euro), legat de deficiențe în materie de combatere a spălării banilor la sucursala din New York [20].

Răspunsul instituției a fost structural, iar nu cosmetic: un program multianual de transformare a conformității; o funcție de conformitate centralizată și independentă, care raportează conducerii generale; și programul global „Cultură și conduită". Această reacție confirmă teza lucrării: integritatea nu se restaurează prin sancțiuni izolate, ci prin reconstrucția arhitecturii de guvernanță și a culturii organizaționale [1], [7].

5. Lobby-ul corporativ și reprezentarea intereselor

5.1. In-house, contractat sau colectiv

Lobby-ul, înțeles ca reprezentare a intereselor, este o activitate legitimă și reglementată de influențare a deciziilor publice, pe care companiile o desfășoară, în principal, în trei moduri. Modelul intern (in-house) presupune un personal propriu de afaceri publice, adesea cu un birou la Bruxelles și/sau în capitală, înregistrat sub numele companiei. Modelul contractat recurge la intermediari - firme externe de consultanță în afaceri publice sau case de avocatură - angajate să reprezinte interesele companiei. În fine, modelul colectiv presupune un lobby partajat, exercitat prin asociații și federații profesionale care vorbesc în numele

unui întreg sector. Registrele de transparență fac vizibilă această alegere: Registrul de transparență al UE și, în Franța, registrul HATVP [21], [23].

Această clasificare are relevanță dincolo de aspectul organizatoric. Modul în care o instituție alege să își reprezinte interesele determină gradul de transparență al acțiunii sale și, implicit, ușurința cu care publicul poate evalua influența exercitată asupra deciziei. Reprezentarea intereselor se desfășoară la confluența intereselor publice, politice și private, iar absența unor reguli clare riscă să transforme un instrument legitim de aducere a expertizei în procesul decizional într-un canal opac de influență [8], [9].

5.2. Modelul Société Générale

Întrebarea-cheie este dacă Société Générale practică lobby-ul intern sau prin intermediul unei firme externe. Datele din Registrul de transparență al UE (identificator 34369111614-57, prima înregistrare în 2009) arată un model preponderent intern, fără nicio firmă externă de lobby declarată, completat de acțiunea prin asociații profesionale [21], [22]. Grupul este înregistrat sub nume propriu, la categoria „companii și grupuri", cu un birou dedicat la Bruxelles, distinct de sediul central din Paris. Sunt declarați nouă reprezentanți de interese interni (echivalentul a aproximativ doi angajați cu normă întreagă), iar la rubrica intermediarilor figurează mențiunea „niciunul declarat", adică absența unei firme de lobby contractate la nivelul UE. Registrul consemnează 86 de întâlniri la nivel înalt cu Comisia Europeană (2014–2026), pe teme precum Basel III, Uniunea Bancară, Uniunea Pieței de Capital, finanțele sustenabile și digitale și, în mod notabil, „Basel III, AML" [21], [22].

Reprezentarea intereselor urmează, așadar, un model pe mai multe niveluri. La nivelul Uniunii Europene, o echipă internă cu birou la Bruxelles participă inclusiv în grupuri de experți ale Comisiei. La nivelul statului membru, în Franța, registrul HATVP impus de legea Sapin II obligă entitățile care fac lobby pe lângă oficialii publici francezi să se înregistreze și să raporteze anual, fiecare entitate a grupului înregistrându-se separat [23]. La nivel colectiv, grupul acționează prin Federația Bancară Franceză (FBF) și prin asociații europene și internaționale precum AFME, ISDA, ICMA, IIF, EFAMA sau Paris Europlace. Transparența acestui model multinivel nu este doar o cerință de conformitate, ci și o condiție a încrederii publice în relația dintre marile instituții financiare și decidenți [10].

6. Integrarea conformității și a lobby-ului: reguli de conduită

Argumentul central al lucrării este că aceleași principii de conformitate care mențin banii murdari în afara sistemului trebuie să disciplineze și modul în care banca face lobby. Cinci reguli de conduită articulează această integrare. Prima este transparența și înregistrarea: declararea celui care face lobby, a destinatarului, a temei și a resurselor angajate, prin Registrul UE și prin HATVP [21], [23]. A doua o constituie codurile de conduită — atât

codurile impuse persoanelor înregistrate, cât și Codul anticorupție și de combatere a traficului de influență al instituției, în temeiul legii Sapin II [16], [18].

A treia regulă vizează gestionarea conflictelor de interese și a fenomenului „ușii turnante" (revolving door): controlul mișcărilor de personal între funcția publică și bancă și aplicarea unor reguli ferme de integritate. A patra este reprezentarea onestă: oferirea de expertiză tehnică, iar nu de presiune sau de stimulente necuvenite - aceasta este, de altfel, linia care separă lobby-ul legitim de corupție [8], [9]. A cincea regulă este responsabilitatea: menținerea unei amprente legislative trasabile (legislative footprint), supravegheată de funcția de conformitate.

Privite împreună, aceste reguli reconfigurează rolul departamentului de conformitate. El încetează să fie perceput ca o barieră restrictivă în calea afacerilor și devine un catalizator al unui dialog instituțional sustenabil și credibil cu decidenții și autoritățile de reglementare. Această reașezare nu este posibilă decât dacă integritatea este tratată ca o cultură organizațională unitară, care leagă funcția de conformitate de funcția de reprezentare a intereselor [7], și dacă transparența este asumată drept condiție a bunei guvernanțe și a încrederii publice [4], [5].

7. Concluzii

Conformitatea și lobby-ul sunt cele două fețe ale integrității bancare și trebuie guvernate de un singur Cod de conduită. Ofițerul de conformitate îndeplinește, în acest cadru, rolul de gardian al interesului public împotriva produselor traficului de droguri, ale traficului de persoane și ale terorismului, iar nu pe acela al unui simplu administrator de proceduri.

Studiul de caz al Société Générale confirmă atât costul eșecului, cât și calea reconstrucției: acordul de 1,34 miliarde de dolari din 2018 a fost urmat de adoptarea unui model de conformitate centralizat și independent și de un program global de cultură și conduită. În materie de reprezentare a intereselor, grupul practică un lobby preponderent intern (birou la Bruxelles, aproximativ doi angajați cu normă întreagă, circa 1,5 milioane de euro declarați), fără firmă externă, completat de acțiunea prin asociații profesionale, totul sub incidența regulilor de transparență europene și franceze.

În concluzie, stabilirea unor reguli clare de interacțiune între lobby-ul bancar și conformitate nu este o rafinare tehnică, ci o necesitate strategică pentru instituțiile financiare moderne. Transparența și integritatea, asumate ca principii unitare, sunt cele care decid dacă reprezentarea intereselor consolidează sau erodează guvernanța - iar pentru o instituție expusă simultan supravegherii prudențiale, sancțiunilor extrateritoriale și scrutinului public, această alegere are consecințe directe asupra dreptului său de a opera.

References

[1] D. Moşneanu, “Corporate governance of the future,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 7, 2019.

[2] D. G. Moşneanu, “Sustainable solutions for corporate governance,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 9, pp. 27–40, 2021.

[3] M. W. Aridah, G. A. Kamil, and A. A. Hamad, “The effect of adding corporate environmental reports in the annual financial reports on corporate governance and sustainable development of companies in Jordan,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 8, pp. 411–440, 2020.

[4] R.-I. Croitoru and A. M. Bercu, “The importance of human resources development in the local public administration – foundation for good governance,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 12, pp. 439–452, 2024.

[5] C.-L. Pau, “Smart governance: a framework for the future,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 12, pp. 243–264, 2024.

[6] E. Dinu and C.-M. Vidu, “An assessment of advanced digital government readiness and related ethical concerns in Romania in the EU digital decade. From missed opportunities to silver linings,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 12, pp. 595–614, 2024.

[7] C. Schachtner, “Creation of a distinct culture for the overall system ‘Compliance, IT security and Data protection’ in municipalities in Germany,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 10, pp. 129–136, 2022.

[8] V. S. Bădescu and R. I. Bădescu, “Accelerating innovation at the confluence of public, political, citizen interests,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 10, 2022.

[9] I.-A. Dogeanu, “Lobbying in Romania between utopia and legislative framework,” Theoretical and Applied Economics, vol. 30, no. 4, pp. 165–176, 2023.

[10] I.-A. Drobot, “Towards a smart democracy: increased trust in political leaders,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 11, pp. 77–86, 2023.

[11] Financial Action Task Force, The FATF Recommendations. Paris: FATF, 2012 (updated 2023).

[12] H. Makkawi and M. W. Aridah, “Improving risk management in (SMEs) insurance companies and adapting them to the Corona crisis,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 8, pp. 79–89, 2020.

[13] M. W. Aridah, A. Y. Al-Khasawnih, N. Elayan, and G. A. Kamil, “The impact of using electronic audit programs on auditing during the Corona crisis,” Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings, vol. 9, pp. 533–549, 2021.

[14] Wolfsberg Group, Wolfsberg Anti-Money Laundering Principles and Basel Committee banking standards. [Online]. Available: wolfsberg-group.org

[15] Regulation (EU) 2024/1620 establishing the Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism (AMLA), and the EU AML Package (AMLR; AMLD6), Official Journal of the European Union, 2024.

[16] Loi n° 2016-1691 du 9 décembre 2016 relative à la transparence, à la lutte contre la corruption et à la modernisation de la vie économique (Loi Sapin II), France.

[17] U.S. Department of the Treasury, Office of Foreign Assets Control (OFAC) sanctions programmes; Bank Secrecy Act, 31 U.S.C. § 5311 et seq., United States.

[18] Société Générale, Code of Conduct; Universal Registration Document 2026; Ethics & Governance. [Online]. Available: societegenerale.com

[19] Société Générale, "Press release on the settlements with U.S. authorities," 2018.

[20] U.S. Department of Justice, OFAC and New York Department of Financial Services (NYDFS), "2018 settlement materials – Société Générale," 2018.

[21] European Commission and European Parliament, EU Transparency Register – Société Générale, ID 34369111614-57. [Online]. Available: ec.europa.eu/transparencyregister

[22] LobbyFacts.eu, "Société Générale datacard," Corporate Europe Observatory & LobbyControl. [Online]. Available: lobbyfacts.eu

[23] Haute Autorité pour la transparence de la vie publique (HATVP), Répertoire des représentants d'intérêts, France. [Online]. Available: hatvp.fr